

Demonie en Prostitutie

Een praktische handreiking voor vrijwilligers van Stichting de Haven om hen te helpen op een goede manier om te gaan met prostituees die vragen hebben rondom demonie of die zelf mogelijk demonisch gebonden zijn.

Deel II

Maart 2010

Evangelische Theologische Hogeschool

Elsbeth Nap

Afstudeercoach: Jan van der Plas

Opdrachtgever: Stichting de Haven, Den Haag

Inhoud

Inleiding	3
Praktische Handleiding	4
Vragen vooraf	4
Diagnose	6
Onderwijs	8
Gebed van bevrijding	9
Nazorg	11
Literatuurlijst	12
Bijlagen	13
Bijlage 1 Samenvatting voor de vrijwilligers	14
Bijlage 2 Vragenlijsten	15

Inleiding

Voor u ligt Deel II van mijn afstudeerproject dat ik gedaan heb in verband met het afronden van mijn studie Godsdienst Pastoraal Werk aan de Evangelische Theologische Hogeschool. Het project is uitgevoerd in opdracht van Stichting de Haven.

Dit deel is een praktische handleiding dat geschreven is voor de vrijwilligers van Stichting de Haven. Vanuit de Stichting is opgemerkt dat er de laatste tijd in contacten met prostituees zich regelmatig vragen en situaties voordoen die betrekking hebben op demonische verschijnselen die deze vrouwen beleven en waarnemen, zoals bijvoorbeeld het zien bewegen van flesjes op een wastafel. De Stichting mist in feite een handleiding voor haar vrijwilligers dat antwoord geeft op de vraag hoe zij in zulke situaties het beste kunnen handelen.

Deze handleiding wil de vrijwilligers van Stichting de Haven dan ook, aan de hand van een casus, richtlijnen geven om hen zo te helpen op een goede manier om te gaan met prostituees die vragen hebben rondom demonie of die mogelijk zelf demonisch gebonden zijn.

Bij deze handleiding hoort ook een theoretische verantwoording (Deel I) welke te vinden is in een apart document.

Praktische Handleiding

Casus:

De 23 jarige Lynn is werkzaam als prostituee in o.a. Den Haag. Zij werkt nu zo'n drie jaar in de prostitutie en heeft het contact met haar familie verbroken. De reden waarom Lynn in de prostitutie werkt is onduidelijk en steeds als hier naar gevraagd wordt doet zij hier ook vaag over. Vrijwilligers van Stichting de Haven ontmoeten Lynn en tijdens de eerste ontmoeting, wat rond kerst plaatsvindt, is er een leuk gesprekje met Lynn over wat zij altijd met kerst deed en de komende kerstdagen hoopt te gaan doen. In het gesprek komt het op de betekenis van kerst, de geboorte van Jezus naar de aarde. Lynn ontdekt dat de vrijwilligers christenen zijn en slaat als een blad aan de boom om. Zij vraagt boos of men weg wil gaan. Hier wordt naar geluisterd, maar wel is opgevallen dat Lynn zich erg moest inhouden om niet agressief te worden. In de weken die daarop volgen is het onmogelijk om contact te maken met Lynn, zij heeft een agressieve blik in haar ogen en negeert de vrijwilligers als die bij haar raam staan.

Vlak voor de kerstdagen wordt een actie gehouden, waarbij alle prostituees een cadeautje krijgen, waarop ook de kerstboodschap vermeld staat. Ook Lynn is die avond aan het werk en krijgt een cadeautje, een gesprek met haar is verder niet mogelijk.

Ook de weken daarna is een gesprek met Lynn niet mogelijk. Wel krijgen de vrijwilligers via andere vrouwen die bij Lynn in de buurt werken te horen dat zij soms enorm agressief en grof kan zijn, zeker als net de vrijwilligers in de buurt geweest zijn.

Deze informatie wekt de nodige nieuwsgierigheid van een aantal vrijwilligers, waardoor zij blijven proberen om contact met Lynn te krijgen en bidden zij hier met elkaar onophoudelijk voor. Langzaam maar zeker is het mogelijk om van kleine korte gesprekjes weer meer ingang bij Lynn te krijgen. Na veel tijd en geduld waarin het wederzijds vertrouwen gegroeid is, is het mogelijk om met Lynn in gesprek te gaan over haar agressiviteit rondom de vrijwilligers en wat dat wat met het geloof te maken heeft. In dit gesprek geef zij ook aan graag te willen stoppen met haar werk als prostituee.

Lynn vertelt over haar breuk met haar familie en dat zij uit een christelijk gezin komt. Rond haar 14^e ontdekte zij dat zij zelf niet het geloof heeft wat haar ouders hebben en is zij via vrienden van school in aanraking gekomen met bovennatuurlijke machten. Lynn is hier zo diep in verzeild geraakt dat zij de 'christelijke sfeer' thuis niet meer kon verdragen en gezorgd heeft voor een breuk met haar familie. Met deze bovennatuurlijke machten houdt Lynn zich niet zozeer meer bezig, maar door de contacten met de Haven heeft zij ontdekt dat de weerstand tegen alles wat met geloof te maken heeft nog wel aanwezig is. Lynn wil hier graag vanaf, aangezien zij dit steeds meer als heel vervelend is gaan ervaren. Bij de vrijwilligers ontstaat het vermoeden dat de agressie van Lynn tegen alles wat met God te maken heeft, afkomstig is van de interesse die zij in het verleden gehad heeft in het bovennatuurlijke. Heeft men hier te maken met een demonische gebondenheid en is het noodzakelijk Lynn hiervan te bevrijden?

Vragen vooraf

Voordat beschreven wordt hoe men het gesprek en het proces verder kan begeleiden, is het van belang om een aantal aandachtspunten mee te geven.

Ben je de juiste persoon om het verdere gesprek met Lynn aan te gaan?

Jezus geeft zijn discipelen de opdracht én de macht om demonen uit te drijven. Dit houdt niet in dat hierdoor ook elke gelovige de macht heeft om demonen uit te drijven.¹ Door het geloof in Jezus Christus als overwinnaar van Satan heeft wel elke gelovige de autoriteit om op te treden tegen demonen, maar niet elke christen heeft ook de roeping en de taak ontvangen om dit te doen. Elke christen heeft bijvoorbeeld de opdracht om te getuigen, maar niet elke christen is een evangelist.

Mocht jij zelf schroom ervaren omtrent dit onderwerp, onderzoek dan waar dit vandaan komt en bespreek dit het liefst ook met andere vrijwilligers. Daarnaast is het aan te bevelen dat wanneer je meer over dit onderwerp wilt weten en ook in de praktijk hier meer zicht op wilt hebben, je eerst een tijdje met iemand oploopt die in de praktijk meer ervaring heeft met demonen en bevrijding van demonische gebondenheid.

Daarnaast is het van belang dat je, voordat je bezig wil gaan met de praktijk van gebed en bevrijding rondom demonie, door middel van eigen gebed of gebed en gesprekken met anderen ontdekt of je hier de juiste persoon voor bent. Het pastoraat rondom demonie kost namelijk veel tijd en energie.² Het is dan ook goed om bij jezelf na te gaan of je het deze tijd en energie ook kan geven. Dit heeft niet alleen te maken met de praktische kanten van tijd en energie, maar ook met de geestelijk kant hiervan. Kan je het geestelijk aan om bezig te gaan met de strijd tegen Satan? Heb jij Jezus Christus beleden als overwinnaar van Satan en durf je samen met Hem deze strijd aan te gaan? Het proces van demonische bevrijding heeft namelijk ook alles te maken met de strijd tussen Satan en Christus. Satan wil zijn mensen niet zomaar gewonnen geven, waardoor zo'n proces ook veel invloed kan uitoefenen op het geestelijk leven van degene die het proces leidt. Het is goed om je vooraf dan ook eerlijk en oprecht af te vragen of je deze strijd aan wilt en durft.

Lengte van het proces³

Vanuit de bijbel is niet duidelijk op te maken hoelang een bevrijding van demonische machten kan duren. Soms lijkt het met één woord van Jezus te gebeuren, andere keren lijkt hier langere tijd over heen te gaan. Vanuit de praktijk geven verschillende bevrijdingspastors aan dat het proces van bevrijding in lengte kan verschillen. Er kan sprake zijn van een paar gesprekken, maar ook van series gesprekken die jaar in en jaar uit doorgaan. Het besef van dit verschil is van belang. Hierin spelen gebed, geduld en afhankelijkheid van God een grote rol, maar ook of men praktisch gezien het kan opbrengen om het deze tijd en dit geduld te geven. Daarnaast is het ook van belang om, wanneer een proces langer duurt dan verwacht, bij jezelf na te gaan of er iets kan zijn in je eigen leven en relatie met God wat het proces van bevrijden in de weg kan staan.

Middelen die je gebruikt⁴

Binnen de praktijk van het bevrijdingspastoraat wordt wel eens gesproken over het gebruik van olie of gezegend water bij het gebed van bevrijding. Wat dit gebed precies inhoudt wordt later nog op ingegaan. In feite is het gebruik van symbolen niet verkeerd te noemen aangezien zij een verduidelijkende werking kunnen hebben op de betreffende vrouw. Daartegenover staat dat er in het gebruik van middelen het gevaar kan schuilen van de gedachte dat het de middelen zijn die het werk doen. Men spreekt wel eens over 'de heilzame werking' van deze

¹ Verduijn, Joost. *Bevrijdingspastoraat. Hulpverlening aan mensen die demonisch gebonden zijn* (Hoornaar: Gideon, 1999) p. 134.

² Paul, Dr. M. J. *Geestelijke strijd, Demonie en bevrijding in christelijk perspectief* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2003, 2^e druk) p. 187 en Verduijn, p. 135.

³ Verduijn, p.174.

⁴ Verduijn, p. 161.

middelen. Hiermee lijkt het doel de middelen te heiligen en kan het idee ontstaan dat alles wat maar werkt om een bevrijding tot stand te brengen gebruikt mag worden. In de Bijbel wordt meerdere keren gesproken over het feit dat Jezus de boze geesten uitdreef met Zijn Woord. Hiermee wordt bedoeld dat het Woord van God alléén al krachtig genoeg is om mensen te bevrijden van bindingen met demonen.

Bevrijding van een ongelovige⁵

Onder het kopje 'Onderwijs' zal duidelijk worden dat het rondom de bevrijding van demonische gebondenheid belangrijk is om iemand tot Christus te brengen. In feite gaat het binnen de bevrijding niet in de eerste plaats om de bevrijding van demonen, maar om de (herstelde) relatie met God. Iemand wordt vrij gemaakt om zonder belemmering Jezus Christus lief te hebben, te dienen en te eren.

Hierdoor is het niet raadzaam om met iemand het proces van bevrijding in te gaan als zij Jezus Christus niet wil lief hebben. Het is hierbij vaak moeilijk te ontdekken waarom iemand Jezus niet wil volgen. Heeft dit inderdaad met willen te maken of kan dat iemand mogelijk door ervaringen uit het verleden God nog niet liefhebben. Het is goed om dit allemaal ook in gesprek met de vrouw te brengen. Uiteraard is het mogelijk om dan te bidden dat het wel tot deze erkenning en belijdenis komt. Maar maak daarbij duidelijk dat het geloof in Jezus Christus als Heer nodig is om Satan het recht op iemands leven te ontzeggen. Daar waar iemand Jezus Christus als Heer belijdt, heeft Satan nog wel de mogelijkheid om het leven van iemand te beïnvloeden, maar staat iemand onder de bescherming van God en Zijn Geest.

Werken in een team

Bij Stichting de Haven is het de gewoonte om in tweetallen bij de vrouwen op bezoek te gaan. Reden hiertoe is onder andere dat twee mensen meer kunnen zien en horen dan één en daarbij is het ook van belang voor hun eigen veiligheid.

Binnen het bevrijdingspastoraat wordt er ook voor gepleit om in teamverband te werk te gaan. Door in een team van meerdere mensen te werken kan je onderlinge steun ervaren en kan je met elkaar bepaalde vragen en problemen bespreken. Daarnaast kan je anderen uit het team oproepen tot gebed en zo heeft het team ook een beschermende functie.

Het is dus goed om zeker ook wat dit betreft in een tweetal te werken en waar mogelijk zelfs meer.

Mocht er sprake zijn van een vermoeden van demonisch gebondenheid laat dit dan ook weten aan het Management Team van Stichting de Haven. Ga met elkaar in gesprek welke stappen er verder ondernomen kunnen en moeten worden en vraag eventueel pastorale hulp bij de pastor van de Havenkerk. Laat dit verder ook de rest van het vrijwilligersteam weten zodat er op de achtergrond meegebeden kan worden om wijsheid.

Diagnose

Binnen de bevrijding van demonen zijn helaas vele fouten gemaakt. Door alleen te kijken naar een bepaalde uiting van demonie, zoals bijvoorbeeld het horen van stemmen of onverklaarbare agressiviteit is men vaak tot de conclusie gekomen dat er sprake was van demonie, terwijl dit achteraf niet het geval was. Er bleek sprake te zijn van een psychiatrische ziekte of een onverwerkt verleden. Dit geeft ook aan hoe moeilijk het soms is om het verschil te onderscheiden, maar ook hoe belangrijk dit is.

Het is dan ook nodig om bij een vermoeden van demonische gebondenheid een juiste diagnose te stellen, alvorens verder te gaan op de weg naar bevrijding.

⁵ Verduijn, p. 145

Hier nogmaals genoemd dat het in het hele proces van diagnose, maar ook in het verdere proces, enorm belangrijk is om in gebed met God te zijn en te blijven. Daar waar men beseft dat het om een geestelijke zaak gaat en je als mens maar een schakeltje bent in Gods plan, wil God duidelijk maken wat Zijn plan met iemand is.

Bij Lynn werd de vraag gesteld of zij demonisch gebonden zou zijn en of er de noodzaak tot bevrijding is. Om tot de diagnose van demonische gebondenheid te komen is het van belang om te kunnen luisteren, om zo haar verhaal en geschiedenis te horen. Hierdoor kan ontdekt worden of daarin aanwijzingen zijn voor demonische gebondenheid. Binnen het gesprek is het van belang om de tijd te nemen je goed te laten informeren over de situatie en haar verleden. Bij Lynn zal bijvoorbeeld gevraagd kunnen worden of zij al lang last van agressieve buien heeft, wanneer deze begonnen zijn en wanneer deze voornamelijk tot uiting komen. Ook is het goed om te vragen of zij medicijnen gebruikt en of deze ook invloed op haar gedrag of eventueel lichamelijk ongemak hebben. Heeft zij al wel eens hulp gehad voor haar agressieve gedrag en waar heeft zij het meeste baat bij gehad? Zijn er in haar familie ook mensen die met dit gedrag (of nog andere symptomen die naar voren komen) te maken hebben? Wat verwacht zij van de gesprekken met de Haven en wat denkt zij zelf dat er aan de hand is? Lynn heeft al in een eerder gesprek aangegeven met bovennatuurlijke machten in aanraking te zijn geweest. Het is noodzakelijk om hier uitgebreid op door te vragen, hoe is zij daarmee in aanraking gekomen, wat heeft zij gedaan, hoe zagen eventuele ontmoetingen eruit en heeft zij hier bepaalde beloftes gedaan of bijvoorbeeld een eed gezworen?

Om te helpen deze vragen te stellen zijn er verschillende vragenlijsten in omloop. Als voorbeeld wordt in bijlage 2 een tweetal vragenlijsten weergegeven.

Deze vragenlijsten helpen om meer inzicht te krijgen in het leven van de vrouw. Veel vragen hebben betrekking op haar psychische gesteldheid, maar ook zijn er vragen die meer inzicht willen geven of de vrouw bezig is geweest met bovennatuurlijke machten. Bij Lynn bleek hier sprake van te zijn, zij had zelfs een eed gezworen. Op zo'n moment mag je er zeker van zijn dat hier sprake is van demonische gebondenheid.

Het kan natuurlijk zijn dat na zo'n gesprek en de antwoorden op de vele vragen die gesteld zijn toch niet echt duidelijk wordt of iemand te maken heeft met een demonische gebondenheid. Het is goed om dit ook naar de betreffende vrouw te communiceren. Demonen moeten uiteraard niet gezocht worden, maar ook mag daar waar onduidelijkheid aanwezig is Gods nabijheid gezocht worden door Hem te vragen om duidelijkheid. In de praktijk wordt dit ook wel eens gedaan waarbij de vrouw zelf aanwezig is. Dit zorgt in bepaalde situaties voor meer duidelijkheid aangezien het voor kan komen dat een vrouw tijdens het gebed hevig gaat schudden, helemaal afwezig raakt, vreemde gedachten krijgt en deze ook uitspreekt. Wanneer dit aan de orde is kan men er haast zeker van zijn dat hier sprake is van demonische gebondenheid. Mochten deze uitingen niet naar voren komen dan kan er niet met zekerheid gezegd worden dat er sprake is van demonische gebondenheid en is het aan te raden het verdere proces van bevrijding niet in te gaan.

Het vermoeden kan ontstaan dat hier mogelijk sprake is van een psychisch probleem waar ook de uitingen van agressie, het horen van stemmen, het zien bewegen van dingen enz. bij naar voren kunnen komen. In dit geval is het aan te raden de vrouw te motiveren om hulp te zoeken binnen de professionele hulpverlening. Het zou goed zijn om deze hulp samen met de vrouw te zoeken, bijvoorbeeld met het Maatschappelijk Werk van de Haven. De Haven heeft mogelijk ook contact met een christelijke psychiater die om hulp gevraagd kan worden. In dit alles is het belangrijk om het contact met de vrouw te behouden, vraag haar dan ook of je het

contact met haar mag blijven houden om het verdere proces te kunnen volgen en eventuele veranderingen te signaleren.⁶

Onderwijs

Nadat de diagnose van demonische gebondenheid vastgesteld is, is het goed dit op een duidelijke manier te communiceren naar de betreffende vrouw. Het is goed mogelijk dat zij geen idee heeft wat dit inhoudt en mogelijk heeft zij nog nooit van demonische gebondenheid gehoord. Leg haar op een eenvoudige en duidelijk manier uit waarom deze diagnose gesteld is en wat de betekenis van demonische gebondenheid is.⁷ Hierin mag gezegd worden dat ieder mens en zeker elke christen een strijd te voeren heeft en dat er verschillende toegangspoorten kunnen zijn waardoor Satan het leven van een mens wil binnendringen.⁸

Verder is het van belang dat binnen dit onderwijs plaats is om met een vrouw in gesprek te gaan over haar geestelijke leven. Gelooft zij in God, hoe is haar relatie met God? Laat de vrouw weten dat bevrijding niet een op zichzelf staand gebeuren is, maar dat dit slechts een onderdeel is of een begin is van het geestelijke leven. Met de bevrijding van demonische machten komt er geen einde aan de strijd die elke gelovige te strijden heeft. Het gaat er om dat zij steeds meer zal leven tot eer van God. Hierbij is het besef dat God Satan overwonnen heeft enorm van belang.

Binnen dit onderwijs staat het belijden van zonden en het erkennen van God als Heer centraal.

Onderwijs aan een prostituee

In Deel I van dit afstudeerproject is beschreven dat prostitutie als zonden gezien wordt en daarbij ook een toegangspoort is voor Satan. Het is mogelijk dat de prostitutie niet direct de oorzaak is van de demonische gebondenheid, maar door op deze manier te leven blijft een vrouw leven in zonden en is het in feite onmogelijk om te bidden voor bevrijding. Bevrijding is mogelijk daar waar iemand haar zonden belijdt en ook met deze zonden breekt. Hierbij wordt nogmaals verwezen naar Lukas 11: 24-26:

“Wanneer een onreine geest iemand verlaat, trekt hij door dorre oorden op zoek naar een rustplaats. Maar als hij die niet vindt, zegt hij: “Ik zal terugkeren naar mijn huis, dat ik verlaten heb.” En wanneer hij terugkeert, merkt hij dat het schoongemaakt is en op orde gebracht. Dan gaat hij weg en haalt er zeven andere demonen bij, slechter dan hijzelf, en ze nemen daar blijvend hun intrek. En zo is de mens bij wie de demon intrekt er ten slotte veel slechter aan toe dan voorheen.”

Het kan zijn dat een vrouw spijt heeft van bepaalde dingen in haar leven, maar niet wil breken met haar leven als prostituee. Zij ziet dit mogelijk zelf niet als zonde en vindt het dan ook niet nodig om anders te leven.

Het is af te raden om met deze vrouw een proces van bevrijding aan te gaan, aangezien het belijden en breken van zonden hierin een belangrijk beginpunt is. Wel is het aan te raden in contact proberen te blijven komen met deze vrouw, interesse in haar te tonen, waar mogelijk te vertellen over Gods goedheid en liefde en voor haar of mogelijk met haar te blijven bidden.

⁶ In Deel 1 wordt in Hoofdstuk 3 ook gepleit voor het in contact blijven met iemand die ook in behandeling is bij professionele hulpverlening. Juist het pastorale contact daarnaast kan enorm helpend zijn.

⁷ Het is aan te raden hiervoor kennis te hebben genomen van de theoretische verantwoording van deze handleiding, te noemen Deel 1, *Demonie en Prostitutie, hoe vrijwilligers van Stichting de Haven te Den Haag om kunnen gaan met demonische gebondenheid onder prostituees*. Maart 2010.

⁸ Verschillende toegangspoorten worden in Deel 1 genoemd in Hoofdstuk 2.5.

Lynn is op dit moment nog werkzaam in de prostitutie. Door de gesprekken met haar is duidelijk geworden dat er bij haar inderdaad sprake is van demonische gebondenheid en dat zij in de tijd toen zij met bovennatuurlijke machten bezig was, gezworen heeft geen gesprekken meer te hebben met christenen. Dit is dan ook de reden van haar breuk met haar familie en de hevige reacties en het grote verzet om in gesprek te gaan met de vrijwilligers van Stichting de Haven.

Nadat deze diagnose gesteld is, is aan Lynn uitgelegd wat dit betekent. Doordat Lynn zelf een christelijke achtergrond heeft en daarna zich zeer geïnteresseerd heeft in bovennatuurlijke machten, klinkt dit alles haar niet vreemd in de oren. Aan Lynn wordt uitgelegd dat het mogelijk is om van haar agressieve buien af te komen, maar dat het hierbij wel nodig is om haar zonden te belijden en ook met haar zonden te breken. Ook wordt haar verteld dat het niet mogelijk is om met haar om bevrijding te bidden als zij nog werkzaam is als prostituee. Lynn had in eerdere gesprekken al aangegeven te willen stoppen met haar werk als prostituee en gaat nu met Stichting de Haven eerst stappen zetten om dat te volbrengen, voordat er verdere stappen naar bevrijding gezet gaan worden.

Onderwijs aan een ex-prostituee

Stichting de Haven heeft niet alleen te maken met vrouwen die nog werkzaam zijn als prostituee, maar ook met ex-prostituees. Binnen het team van vrijwilligers is er een vrouw die met ex-prostituees pastorale gesprekken voert. Deze gesprekken worden doorgaans gehouden met vrouwen die geloven in God, maar het vaak nog moeilijk vinden om hier in hun dagelijkse leven ook invulling aan te geven. Binnen deze gesprekken is het ook mogelijk dat het vermoeden ontstaat van een demonische gebondenheid. Bij dit vermoeden zijn ook de eerder beschreven stappen van belang. Het is noodzakelijk om de diagnose te kunnen stellen, alvorens een verder proces naar bevrijding in te gaan. Wanneer de diagnose van demonische gebondenheid gesteld is, is het ook hier van belang om onderwijs te geven over wat demonische gebondenheid is en wat dit kan betekenen voor het verdere leven van de vrouw.

Laat de vrouw weten dat bevrijding niet een op zichzelf staand gebeuren is, maar dat dit slechts een onderdeel is of een begin is van het geestelijke leven. Met de bevrijding van demonische machten komt er geen einde aan de strijd die elke gelovige te strijden heeft. Het gaat er om dat zij steeds meer zal leven tot eer van God. Hierbij is het besef dat God Satan overwonnen heeft enorm van belang.

Binnen dit onderwijs staat het belijden van zonden en het erkennen van God als Heer centraal. Laat waar dit mogelijk is de vrouw zelf aan God vertellen wat de oorzaak is of kan zijn van de demonische gebondenheid en dat zij dan ook uit mag spreken dat zij zonder God niet meer leven wil en kan. Satan heeft op deze manier geen recht meer op deze vrouw, waardoor er gebeden kan worden voor bevrijding.⁹

Gebod van bevrijding

Het gebed om bevrijding mag in de bevelende vorm gebeuren.¹⁰ In Hand. 16:18 staat geschreven dat Paulus in de naam van Jezus Christus een waarzeggende geest gelast uit een slavin te gaan. In Marcus 9:25 zegt Jezus zelf: 'Gij, stomme en dove geest, Ik beveel u: ga van hem uit, en komt niet meer in hem'.

Opvallend is dat Jezus hier de geest ook bij name noemt. Dit verdient ook de aanbeveling, aangezien een demon er dan niet onderuit kan komen dat hij bedoeld wordt. Daarna wordt de

⁹ Verduijn, p. 157.

¹⁰ Paul. Geestelijke strijd, p. 165 en Verduijn, p. 170.

demon bevolen uit de persoon te gaan en niet meer terug te komen. Satan en zijn demonen zullen altijd weer proberen om terug te komen. Daarom is het ook van belang om in het verdere proces te bespreken hoe een vrouw weerstand tegen Satan kan bieden.

Aangezien het hier om een geestelijke zaak gaat en dingen die met het menselijk oog niet te zien zijn, is het nodig te wijzen op de voorzichtigheid die in dit hele proces van belang is. Het is mogelijk dat het nog steeds niet helemaal duidelijk is of er sprake is van een demonische gebondenheid, maar er wel besloten is om in gebed te gaan. Het is dan ook mogelijk om het volgende te bidden: 'Indien er sprake is van, Jezus haalt U dat dan alstublieft weg!'.

Doordat de demonen bevolen worden uit te gaan, kan de vraag opkomen waar ze dan heen gestuurd moeten worden. Sommigen menen dat ze de 'afgrond' in gestuurd moeten worden. Wat er precies met deze afgrond bedoeld wordt is vaak niet duidelijk. Bedenk dat de demon in naam van Jezus weggestuurd wordt en dat Jezus dan ook weet waar deze demon heen moet. Dit hoeft de mens (gelukkig) niet te beslissen.

Vanuit de praktijk wordt geschetst dat in veel gevallen de verleiding groot is om in gesprek te gaan met demonen. Het kan namelijk zijn dat in het proces van bevrijding de demon zich steeds wil manifesteren en dit bijvoorbeeld doet door te spreken tegen de vrouw, maar ook tegen de andere aanwezigen. Een vrouw kan met een hele andere stem gaan praten of bepaalde opdrachten krijgen. Het is goed om hierbij te bedenken dat demonen, net als hun leider Satan, leugenaars zijn en de mens van Gods waarheid willen afhouden. Dit wil niet zeggen dat zij nooit de waarheid spreken, maar hierdoor is het wel moeilijk te toetsen of zij de waarheid spreken. Vanuit de Bijbel wordt duidelijk dat Jezus soms wel spreekt met demonen, maar niet met hen in discussie gaat. Dit is dan ook goed om mee te nemen. Een geheel spreekverbod zou daarom niet Bijbels zijn, maar mijdt een discussie of vraaggesprek.

Vanuit de Bijbel is ook op te maken dat sommige bevrijdingen met veel geschreeuw kunnen verlopen (Marcus 1:26; 9:26; Handelingen 8:17). Het is niet helemaal duidelijk of dit meer regel is of uitzondering. Vanuit de praktijk blijkt dat een bevrijding ook op een rustige manier kan verlopen. Daarbij komt dat sommige bevrijders ook van mening zijn dat er vanuit hen veel geweld en geschreeuw gebruikt moet worden om een demonische binding te verbreken. Ook hierin is gebleken dat het ook anders kan en het voor degene die de bevrijding ondergaat bedreigend of zelfs schadelijk kan zijn als er veel geweld en geschreeuw gebruikt wordt. Iemand ondergaat al een heel proces waar zij zelf weinig invloed in heeft, als dit dan ook nog op een bedreigende manier gebeurd wordt dit meer een afbreken dan opbouwen. Het is dan ook aan te raden om te bidden voor een rustig verloop van de bevrijding.

Een vraag die hierbij ook kan spelen is hoe men kan weten of iemand vrij is van haar demonische gebondenheid. Het gaat er hier in feite om of er een verschil is waar te nemen tussen voor en na de bevrijding. Zoals gezegd zijn er verschillende uitingen van demonische gebondenheid, welke mogelijk ook de aanleiding hebben gegeven om verder te onderzoeken of er ook daadwerkelijk sprake is van demonische gebondenheid. Na de bevrijding hiervan mag men er vanuit gaan dat er van deze uitingen geen sprake meer is. In het geval van Lynn zal na het gebed van bevrijding bij haar geen agressie meer waar te nemen zijn en zal elke ontmoeting met een christen 'normaal' verlopen.

Daarnaast zal er ook in het geestelijke leven van de vrouw een verandering op moeten treden. Daar waar iemand haar leven aan God gegeven heeft, oprecht haar zonden beleden heeft en God wil eren mag verwacht worden dat een verandering in het leven gaat plaats vinden.

Nazorg

Bevrijding is niet een op zichzelf staande gebeurtenis, maar onderdeel van het geestelijke leven met God. Daarom is het ook van belang om na de daadwerkelijke bevrijding contact te houden met de betreffende vrouw om haar verder te kunnen onderwijzen in het leven met God. Binnen deze nazorg zal ook duidelijk worden of iemand helemaal bevrijd is of dat er toch nog bindingen met demonen aanwezig zijn.

Binnen het werk van Stichting de Haven is het soms moeilijk om contact te houden met vrouwen die men ontmoet, aangezien zij niet op vaste tijden en plaatsen aanwezig zijn. Daarnaast hebben vrouwen, zeker als zij net gestopt zijn met de prostitutie, vaak moeite om zich aan afspraken te houden, waardoor het moeizaam is om contact te houden. Toch wordt hier het belang van het verdere contact benadrukt. Besef hierin wel dat het verdere verloop van een vrouw niet afhankelijk is van het werk van mensenhanden, maar dat God Zijn handen niet afhoudt van degene die haar leven aan Hem gegeven heeft.

Literatuurlijst

Paul, Dr. M. J. *Geestelijke strijd, Demonie en bevrijding in christelijk perspectief*
(Zoetermeer: Boekencentrum, 2003, 2^e druk)

Verduijn, Joost. *Bevrijdingspastoraat. Hulpverlening aan mensen die demonisch gebonden zijn* (Hoornaar: Gideon, 1999)

Bijlagen

Bijlage 1 Samenvatting voor de vrijwilligers

In deze bijlage worden een aantal punten genoemd die vooral van belang zijn met betrekking tot het onderwerp demonische gebondenheid.

Hier worden kort en bondig de belangrijkste punten genoemd, waardoor je mogelijk gemakkelijker tekenen van demonie herkent en weet wat je hiermee moet doen.

Kenmerken van demonische gebondenheid

- (Onverklaarbare) lichamelijke ziekten en pijnen
- Veranderde gezichtsuitdrukking en manier van spreken
- Ongewoon en gewelddadig gedrag of ongewone krachten
- Paranormale vermogens
- Dwanggedachten en stemmen
- Innerlijke verdeeldheid
- Afkeer van bijbel en geestelijke liederen en alles wat met Christus te maken heeft
- Angsten
- Klop geluiden
- Depressiviteit
- Verslavingen

Oorzaken van demonische gebondenheid

- Zonden
 - Gebrek aan vergevingsgezindheid, waardoor er wrok en bitterheid ontstaat ten opzichte van anderen
 - Verslavingen, het niet meer los kunnen komen van genotsmiddelen waardoor dit het leven van iemand beïnvloedt
 - Seksuele zonden
 - Occulte praktijken
- Erfelijkheid
- Traumatische gebeurtenissen
- Vervloekingen

Vermoeden van demonische gebondenheid

Het vermoeden kan ontstaan door wat je zelf waarneemt bij een vrouw, of door wat zij vertelt.

Mogelijk dat zij zelf ook een vermoeden van demonische gebondenheid uitspreekt.

- Spreek je vermoeden uit naar de andere vrijwilliger(s) en naar het Management Team (MT).
- Ga met elkaar in gesprek of hier verder actie moet worden ondernomen en bespreek wie dit gaat doen. Bedenk daarbij wat je gaat doen als de vrouw daadwerkelijk het proces van bevrijding in wil gaan, maar niet wil stoppen met de prostitutie!!
- Vraag eventueel hulp en/of advies van Peter Strating: 06 24781949.
- Wanneer besproken wordt dat jij als vrijwilliger het verder oppakt, met gebed en meedenken van de anderen op de achtergrond, zijn de verdere stappen van belang:
- Spreek je vermoeden naar de vrouw uit en vraag haar om toestemming verdere vragen te stellen. Ga door een gesprek na of er sprake kan zijn van demonische gebondenheid. Doe dit aan de hand van de gegeven vragenlijsten (in je achterhoofd).
- Geef onderwijs. Leg de vrouw uit wat demonische gebondenheid is en dat het mogelijk is hier van los te komen, maar dat dit wel een andere manier van leven van haar vraagt.
- Ga waar mogelijk is met de vrouw in gebed en vraag om wijsheid over het hele proces.
- Laat wel duidelijk weten dat het moeilijk is om echt om bevrijding te bidden als zij als prostituee werkzaam blijft, maar dat het wel mogelijk is om met haar te bidden om rust en leiding van God hierin.
- Blijf zelf ook in gebed met God om wijsheid en inzicht te ontvangen. Hij wil laten zien wat Zijn weg met deze vrouw is.

Bijlage 2 Vragenlijsten

Onderstaande vragenlijst wordt gebruikt door het Centrum voor Pastorale Counseling, om meer te weten te komen over de achtergrond van de 'hulpvrager'. De vragenlijst is enigszins aangepast, aangezien er vragen bij stonden die niet direct betrekking hebben op de vrouwen die de vrijwilligers van Stichting de Haven ontmoeten. De volledige lijst is te downloaden op: www.pastoralecounseling.org

Informatieformulier

Datum: __/__/__ Ingevuld door:

1. PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naam: _____

Telefoon _____ E-mail: _____

Mobiel: _____

Geboortedatum: _____ Leeftijd: _____ Man/Vrouw

Burgerlijke staat: ☐ alleenstaand ☐ samenwonend ☐ getrouwd ☐ verloofd ☐ gescheiden ☐ weduwe

Welke schoolopleiding en eventuele verdere studies (ook avond- en bedrijfscursussen) hebt u gevolgd?

School of studie: Afgemaakt?

2. INFORMATIE OVER UW GEZONDHEID

Hoe is uw algemene gezondheid? ☐ Heel goed ☐ Goed ☐ Matig ☐ Slecht

Wat is uw gewicht? ____ kg.

Is uw gewicht de laatste tijd ☐ Veranderd? ☐ Toegenomen? ☐ Afgenomen?

Noem alle belangrijke ziekten, verwondingen, handicaps, operaties:

Heeft u ooit hulp gezocht bij de alternatieve geneeskunde (acupunctuur, homeopaat, pendelaar, enz.?)

Wanneer bent u voor het laatst medisch onderzocht? Datum:

Uitslag:

Naam en adres van uw huisarts:

Gebruikt u op dit moment medicijnen? ☐ Ja ☐ Nee Welke?

Geeft u hierbij toestemming om gegevens uit te wisselen over uw medische, sociale, of geestelijke situatie met uw huisarts? ☐ Ja ☐ Nee

Kruis aan wat van toepassing is:

- ☐ huiduitslag ☐ hartkloppingen ☐ astma ☐ rugklachten ☐ hoofdpijn ☐ migraine ☐ geheugenverlies ☐ aandachts- en concentratiestoornissen ☐ evenwichtsstoornissen ☐ maagklachten ☐ dikwijls plassen ☐ bedplassen ☐ reuma ☐ gewichtsverlies / toename ☐ gedaalde eetlust ☐ verminderde/vermeerderde seksuele verlangens ☐ inslaapmoeilijkheden ☐ moeilijk doorslapen ☐ duizeligheid ☐ braakneigingen ☐ nachtmerries ☐ vermoeidheid

Bent u wel eens met occulte zaken in aanraking gekomen? ☐ Ja ☐ Nee

Zo ja, Kunt u daar kort iets over schrijven?

3. GODSDIENST

Religieuze voorkeur:

Bezoekt u wel eens een kerk(dienst) ☐ Ja ☐ Nee

Hoe vaak per maand bezoekt u de kerk? Omcirkel het antwoord 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 vaker per maand

Bezoekt u de kerk in uw kindertijd? ☐ Ja ☐ Nee

Bent u gedoopt? ☐ Ja ☐ Nee ☐ In welke kerk?

Beschouwt u zichzelf als een gelovig mens? ☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet

Gelooft u in Jezus? ☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet

Bidt u tot God? ☐ Nooit ☐ Soms ☐ Dikwijls

Hoe vaak leest u in de Bijbel? ☐ Nooit ☐ Soms ☐ Dikwijls

Hoe vaak leest u een ander religieus boek? ☐ Nooit ☐ Soms ☐ Dikwijls

Hebben er kort geleden veranderingen plaatsgevonden in uw geloofsleven? Zo ja, welke?

4. HUWELIJK EN GEZIN

Naam van uw echtgenoot / echtgenote: _____

Beroep: _____

Leeftijd: _____ Geboortedatum: _____

Opleiding: _____

Religieuze voorkeur: _____

Huwelijksdatum: _____ Leeftijd op huwelijk: _____ Man _____ Vrouw _____

Hoe kende u uw verloofde voordat u trouwde? _____

Bent u ooit gescheiden geweest ☐ Ja ☐ Nee

Heeft één van u beiden ooit aan echtscheiding gedacht? ☐ Ja ☐ Nee

Zijn er probleemgebieden in uw huwelijk?: _____

Geef beknopte informatie over eventuele eerdere huwelijken of samenwoningrelaties

Informatie betreffende de kinderen:

Roepnaam Achternaam M/V Leeftijd School Thuiswonend

Informatie betreffende het ouderlijk gezin:

Vader: Nog in leven? ☐ Ja ☐ Nee Leeftijd: _____ Beroep: _____

Noem minstens drie eigenschappen van zijn karakter:

Moeder: Nog in leven? ☐ Ja ☐ Nee Leeftijd: _____ Beroep: _____

Noem minstens drie eigenschappen van haar karakter:

Hoe was het huwelijk van uw ouders? ☐ zeer goed ☐ gemiddeld ☐ slecht

Als u door iemand anders dan uw ouders werd opgevoed, geef dan aan hoe die situatie was:

Hoeveel oudere broers _____ zusters _____ heeft u?

Hoeveel jongere broers _____ zusters _____ heeft u?

5. INFORMATIE OVER UW KARAKTER

Heeft u vroeger ooit persoonlijke problemen gehad? ☐ Nee ☐ Ja

Verklaar: _____

Heeft u ooit in uw leven hulp gehad van een psychiater, een psycholoog, een maatschappelijk werker of een pastorale hulpverlener? Geef op door wie:

Naam: Beroep: Hulpverlenende instelling: Jaar:

- 1.
- 2.
- 3.

Wat was het resultaat?

- 1.
- 2.
- 3.

Heeft u ooit drugs of alcohol gebruikt? ☐ Neen ☐ Ja

Zo ja, wat? :

Bent u ooit in contact geweest met justitie? ☐ Neen ☐ Ja

Zo ja, vermeld de omstandigheden

Noem minstens drie eigenschappen van u zelf die een vriend als positief zou benoemen:

Noem minstens drie eigenschappen waar mensen zich bij u aan ergeren:

Wat is uw levensdoel?

Hobby's:

Kruis elk woord uit de volgende lijst aan waarvan u vindt dat het uw persoonlijkheid op dit moment het beste omschrijft:

- ☐ actief ☐ eerbijzuchtig ☐ zelfverzekerd ☐ volhardend ☐ nerveus
- ☐ hardwerkend ☐ ongeduldig ☐ impulsief ☐ liefdevol ☐ humeurig
- ☐ rustig ☐ vaak neerslachtig ☐ prikkelbaar ☐ fantasierijk ☐ ernstig
- ☐ gemakzuchtig ☐ verlegen ☐ in zichzelf gekeerd ☐ leider ☐ sympathiek
- ☐ somber ☐ ongevoelig ☐ zelfbewust ☐ nederig ☐ eenzaam
- ☐ gevoelig ☐ angstig ☐ panikerig ☐ stil ☐ moedeloos
- ☐ bezorgd ☐ achterdochtig ☐ nietsnut ☐ ambitieus ☐ kritisch
- ☐ onverbeterbaar ☐ schuldig ☐ egoïstisch ☐ ondergewaardeerd ☐ beïnvloedbaar
- ☐ naar buiten gericht

Andere:

BEANTWOORD BEKNOPT DE VOLGENDE VRAGEN

1. Wat is naar uw mening het hoofdprobleem? Waarom bent u hier heen gekomen?
2. Wat hebt u al gedaan om het probleem op te lossen?
3. Hoe denkt u dat u het beste geholpen kan worden? Wat verlangt u van ons?
4. Is er nog andere informatie die ik moet weten om u te kunnen helpen?

Onderstaande questionnaire wordt gebruikt door de Stichting 'Geboren om vrij' te zijn en is overgenomen uit het Handboek 'Geboren om vrij te zijn' van Wilkin van de Kamp.

Questionnaire

Vertrouwelijke en persoonlijke gegevens

Ingevuld door:

Datum:

Persoonlijke gegevens

Naam:				
Adres:				
Telefoon:				
Beroep:	Geboortedatum:			
Kerkelijke achtergrond:	Huidig: Verleden:			
Burgerlijke staat:	☐ Ongehuwd ☐ Gehuwd/hertrouwd/samenwonend ☐ Gescheiden ☐ Weduwe			
Naam echtgenoot				
Kinderen:	Naam: 1. 2. 3.	Leeftijd: 	Naam: 4. 5. 6.	Leeftijd:
Naam opa/oma (vader):				
Naam opa/oma (moeder):				
Naam Vader:				
Naam Moeder:				
Naam Broers/zussen:	1. 2. 3. 4. 5. 6.			
Hoeveelste kind ben jij?:				

Familiegeschiedenis

A. Godsdienst

Beschrijf in het kort de geloofservaring van uw ouders (waren zij christen en brachten zij dit in praktijk?)

B. Burgerlijke staat

- Leven uw ouders nog?

- Zijn uw ouders ooit gescheiden? Leg dat eens uit.

- Wist u zich gewenst door uw ouders?

- Voelde u zich de eerste 12 jaar van uwe leven veilig in het gezin? Zo niet, wat was hier de reden voor?
- Was uw vader duidelijk het hoofd van het gezien, of waren de rollen omgekeerd en bestuurde uw moeder het gezin? Leg dat eens uit.
- Was een of meer van uw ouders of grootouders ooit verwickeld in een buitenechtelijke relatie, voor zover u weet?

C. Gezondheid

- Is er sprake van verslaving in de familie (alcohol, drugs, seks, enz.)?
- Komen er psychische klachten in uw familie voor? Welke?
- Komen er bijzondere ziekten in uw familie voor (hartziekte, maagzweer, kanker enz.)?

Ruimte voor eventuele opmerkingen:

Persoonlijke gezondheid

A. Lichamelijk

- Gebruikt(e) u medicijnen om lichamelijk of psychische redenen?
(V= Verleden/ H = Heden)

V H

- ☐ ☐ Lichamelijk
- ☐ ☐ Psychisch

Naam medicijn(en) en dosering:

- Hebt u ooit een ongeluk gehad? Bent u opgenomen geweest in een ziekenhuis?
- Had of hebt u slaapproblemen?

V H

- ☐ ☐ Nachtmerries
- ☐ ☐ Slaapstoornissen
- ☐ ☐ Plotselinge slapeloosheid

- Is er in uw huidige tijdsindeling ruimte voor regelmatige rustperioden en ontspanning?

- Bent u wel eens lichamelijk geslagen? Leg dat eens uit.
- Hebt u last (gehad) van de volgende problemen?

V H

Ruimte voor opmerkingen:

- ☐ ☐ Allergiën/hooikoorts
- ☐ ☐ Neus/voorhoofdsholte aandoeningen
- ☐ ☐ Keelaandoeningen
- ☐ ☐ Oogaandoeningen
- ☐ ☐ Ooraandoeningen
- ☐ ☐ Hoofdpijnen
- ☐ ☐ Buikpijnen
- ☐ ☐ Stress en spanning
- ☐ ☐ Duizeligheid
- ☐ ☐ Vermoeidheid/uitputting
- ☐ ☐ Flauwvallen
- ☐ ☐ Hyperactiviteit
- ☐ ☐ Geheugenverlies/ black-out
- ☐ ☐ Vergeetachtigheid
- ☐ ☐ Epilepsie
- ☐ ☐ Hersenbloeding
- ☐ ☐ Astma
- ☐ ☐ Diabetes
- ☐ ☐ Lage bloedsuikerspiegel
- ☐ ☐ Artritis (gewrichtsontsteking)
- ☐ ☐ Reuma
- ☐ ☐ Rugproblemen
- ☐ ☐ Hartaandoeningen
- ☐ ☐ Darmaandoeningen
- ☐ ☐ Blaasaandoeningen
- ☐ ☐ Zwakheden
- ☐ ☐ Aids
- ☐ ☐ Menstruatieproblemen
- ☐ ☐ Miskraam
- ☐ ☐

B. Mentaal

- Hebt u problemen met ...?

V H

Ruimte voor opmerkingen:

- ☐ ☐ Vraatzucht
- ☐ ☐ Gebrek aan eetlust
- ☐ ☐ Verwaarloosd eetpatroon
- ☐ ☐ Eetverslaving
- ☐ ☐ Nicotine verslaving
- ☐ ☐ Alcoholverslaving
- ☐ ☐ Gokverslaving
- ☐ ☐ Drugsverslaving
- ☐ ☐ Koopverslaving
- ☐ ☐ Andere vorm van verslaving:

- Bent u wel eens psychisch behandeld geweest?
 - ☐ Zo ja, waar en door wie bent u behandeld
 - ☐ In welke tijdsperiode vond dit plaats?
 - ☐ Is er een diagnose vast gesteld?

- Bent u vroeger gepest? Wat kan u daar van vertellen?

- Hebt u last van de volgende problemen?

Omcirkel betreffende cijfer: 1= weinig / 5= veel

V H

☐ ☐ Gevoelens van onbekwaamheid	1 2 3 4 5
☐ ☐ Zorgen	1 2 3 4 5
☐ ☐ Twijfel	1 2 3 4 5
☐ ☐ Onzekerheid	1 2 3 4 5
☐ ☐ Gevoelens van minderwaardigheid	1 2 3 4 5
☐ ☐ Geneigd tot uitstellen	1 2 3 4 5
☐ ☐ Ongeval gevoelig (brokkenpiloot, pechvogel)	1 2 3 4 5
☐ ☐ Concentratieproblemen	1 2 3 4 5
☐ ☐ Fantasieën	1 2 3 4 5
☐ ☐ Dagdromen	1 2 3 4 5
☐ ☐ Overspelige gedachten	1 2 3 4 5
☐ ☐ Godslasterlijke gedachten	1 2 3 4 5
☐ ☐ Dwangmatige gedachten/handelingen	1 2 3 4 5
☐ ☐ Vluchtgedrag	1 2 3 4 5
☐ ☐ Verwarde toestand	1 2 3 4 5
☐ ☐ Vervolgingswaan	1 2 3 4 5
☐ ☐ Trauma's	1 2 3 4 5
☐ ☐ Horen van stemmen	1 2 3 4 5
☐ ☐ Hallucinaties	1 2 3 4 5
☐ ☐ Post Natale depressie	1 2 3 4 5
☐ ☐ Oorlogsverleden	1 2 3 4 5
☐ ☐ Herbelevingen	1 2 3 4 5
☐ ☐ Angsten/fobieën	1 2 3 4 5
☐ ☐ Hechttingsproblemen	1 2 3 4 5
☐ ☐ Financiële problemen	1 2 3 4 5
☐ ☐ Andere problemen, nl. :	1 2 3 4 5

- Hebt u relatieproblemen?

- ☐ Geestelijk
- ☐ Emotioneel
- ☐ Seksuele
- ☐ Huwelijk
- ☐ Kinderen
- ☐ Ex-partner(s)
- ☐

(Hier stond ook de vraag: 'Bent u geconfronteerd met of hebt u problemen met seksuele zonden'. Deze vraag is weggelaten, aangezien dit alle (ex) prostituees zal betreffen. Het is overigens wel van belang dit binnen een gesprek te benoemen)

C. Emotioneel

- Welke van de volgende emoties hebben een negatieve invloed op uw leven

Omcirkel betreffende cijfer: 1= weinig / 5= veel

V H

☐ ☐ Ongeduld	1 2 3 4 5
☐ ☐ Trots	1 2 3 4 5
☐ ☐ Irritaties	1 2 3 4 5
☐ ☐ Frustraties	1 2 3 4 5
☐ ☐ Jaloersheid	1 2 3 4 5
☐ ☐ Bezorgdheid	1 2 3 4 5
☐ ☐ Wantrouwen	1 2 3 4 5

○ ○ Onzekerheid	1 2 3 4 5
○ ○ Vrees en twijfel	1 2 3 4 5
○ ○ Ontmoediging	1 2 3 4 5
○ ○ Minderwaardigheid	1 2 3 4 5
○ ○ Boosheid	1 2 3 4 5
○ ○ Woede of driftbuien	1 2 3 4 5
○ ○ Haat	1 2 3 4 5
○ ○ Bitterheid	1 2 3 4 5
○ ○ Wrok	1 2 3 4 5
○ ○ Afwijzing	1 2 3 4 5
○ ○ Gevoel van altijd tekort schieten	1 2 3 4 5
○ ○ Schuldgevoelens	1 2 3 4 5
○ ○ Besluiteloosheid	1 2 3 4 5
○ ○ Schaamtegevoelens	1 2 3 4 5
○ ○ Angst je verstand te verliezen	1 2 3 4 5
○ ○ Rouw	1 2 3 4 5
○ ○ Eenzaamheid	1 2 3 4 5
○ ○ Neerslachtigheid/zwaarmoedigheid	1 2 3 4 5
○ ○ Depressiviteit	1 2 3 4 5
○ ○ Angst voor de dood	1 2 3 4 5
○ ○ Angst zelfmoord te plegen	1 2 3 4 5
○ ○ Verlangen naar de dood	1 2 3 4 5

- Welke van de volgende gedragskenmerken herkent u sterk bij uzelf?

- Onvergevingsgezindheid
- Misleiding
- Leugenachtigheid
- Rebellie
- Zelfmedelijden
- Vechten/ ruziemaken
- Jaloezie
- Ongehoorzaamheid
- Roddelen
- Controle zucht
- Kritisch zijn en veel kritiek hebben
- Manipulatie
- Dominant zijn
- Dagdromen
- Graag dingen van anderen willen hebben
- Stelen
- Luiheid
- Laag zelfbeeld
- Onverantwoordelijk voelen
-

- Welke van de volgende zinnen beschrijft uw emoties het best, ongeacht of ze positief of negatief zijn?

- Ik uit mijn emoties onmiddellijk
- Ik uit enkele emoties, maar niet alle
- Ik erken de aanwezigheid van mijn emoties, maar ben terughoudend ze te uiten
- Ik heb de neiging mijn emoties te onderdrukken
- Ik voel me veilig, als ik niet laat weten hoe ik me voel
- Ik heb de neiging mijn gevoelens te negeren, omdat ik ze niet kan vertrouwen
- Ik ontken mijn gevoelens bewust of onbewust; het is te pijnlijk ze onder ogen te zien

Eventuele opmerkingen:

- Kent u op het moment iemand met wie u eerlijk over uw gevoelens kunt praten? Kunt u deze persoon precies vertellen wat u van uzelf vindt, van het leven en van andere mensen?
- Hoe belangrijk is het voor u dat we tegenover God eerlijk voor onze emoties uit komen? Doet u dat? Leg eens uit.

Geestelijke achtergrond

- Leest u regelmatig (biddend) in de Bijbel?
- Vindt u het moeilijk om te bidden? Leg eens uit.
- Als u vannacht zou sterven, weet u dan waar u heen zal gaan?
- Bent u een kind van God?
- Bent u gedoopt? Zo ja, wanneer?
- Heeft u de doop van de Heilige Geest ontvangen? Vertel daar eens over.
- Twijfelt u wel eens aan uw verlossing?
- Hoe ervaart u Gods tegenwoordigheid in uw leven?
- Wordt u geplaagd door vuile gedachten, jaloezie of geestelijke kwellingen rondom een bezoek aan een kerkdienst of in gesprek met christenen?
- Is er vaker voor u gebedenvoor bevrijding? Wanneer en hoe was dat voor u?

Niet-christelijke geestelijke ervaringen

Is er ooit enig occult contact of betrokkenheid geweest in uw persoonlijke leven of in dat van uw voorouders? Probeer op de volgende vragen antwoord te geven. Overdenk de vragen zorgvuldig, want zij zouden een opening kunnen zijn tot uw bevrijding van occulte onderwerping en onderdrukking.

P = persoonlijke ervaring / F = familie heeft er ervaring mee (gehad)

P H

- ☐ ☐ Medium geraadpleegd
- ☐ ☐ Spirituele seance bijgewoond
- ☐ ☐ Magnetiseur
- ☐ ☐ Natuurgenezer
- ☐ ☐ Iriscopist

- ○ Acupunctuur
- ○ Acupressuur
- ○ Voetzone - reflexologie
- ○ Touch of health
- ○ Toverij (zoals het belezen van brandplekken, ziekte-behandeling enz.)
- ○ Waarzegger bezocht (toekomst voorspellen)
- ○ Waarzegautomaat
- ○ Ouijabord
- ○ Planchette (plankje met rolletjes op potlood)
- ○ Tarotkaarten
- ○ Kristallen bol
- ○ Pendel
- ○ Astrologie
- ○ Yoga
- ○ Transcendente Meditatie (T. M.)
- ○ Trance
- ○ Telepathie
- ○ Hypnose (ook zelfhypnose)
- ○ Reïncarnatie
- ○ Hypnoseshow bijgewoond (actief of passief)
- ○ Occulte shows op televisie gezien
- ○ Horrorfilms
- ○ Occulte of spirituele lectuur (bijv. boeken over astrologie, dromen uitleggen, metafysica, religieuze sekten, zelfrealisatie, waarzeggerij, magie, helderziendheid, voodoo enz.)
- ○ Verloren voorwerpen of personen op laten sporen door het raadplegen van iemand met helderziende of psychometrische krachten
- ○ Tafeldansen gedaan
- ○ Levitatie (= zweven)
- ○ Automatisch schrijven
- ○ Amulet, talisman, geluks- of beschermingshanger (of armband) gedragen of gekregen
- ○ Gezondheidsstenen gedragen
- ○ Wichelroede
- ○ Magische betovering of ritueel
- ○ Occult of heidens (religieus) voorwerp, relikwie of kunstvoorwerp bezitten, wat gebruikt zou kunnen zijn in heidense tempels en religieuze riten of in de praktijk van hekserij, magie, wichelroede of spiritualisme
- ○ Handschrift laten analyseren
- ○ Geestelijke suggestie beoefend
- ○ Toverformule of vloek uitgesproken
- ○ Gedurende een langere tijd naar hard-rock / heavy-metal / housemuziek geluisterd
- ○ Karate of andere Oosterse vechtsporten
- ○ Drugs (heroïne, speed, LSD, XTC, paddo's enz.)
- ○ Aura's zien
- ○ Een 'kwade aanwezigheid' zien/voelen
- ○ Bezoek gehad van een demon of boze geest (of 'overleden familieleden of kennissen')
- ○ Mandala's
- ○

Sekten

- Bent u ooit lid of betrokken geweest van/bij:
 - Christian Science
 - Scientology
 - Mormonen
 - Satanisme
 - Children of God
 - Wereldwijde Kerk van God
 - Vrijmetselarij
 - Rozenkruisers

- Jehova's Getuigen
- New Age

Andere godsdiensten of levensbeschouwingen

- Hebt u ooit een van de volgende godsdiensten aangehangen:
 - Zen Boeddhisme
 - Hare Krishna
 - Bahai
 - Reikie
 - Hindoeïsme
 - Transcedente Meditatie
 - Yoga
 - Kabbala
 - Theosofie
 - Islam
 - Black Muslim
 -

Overige opmerkingen: